

Kulturudvalget
KUU alm. del - Bilag 70
Offentlig

Kulturminister Brian Mikkelsen
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1015 København K.

20. december 2004

Vedrørende forslaget om at nedsætte 7 kanonudvalg.

Danske Folkedansere (DF) og Danske Folkedanseres Spillemandskreds (DFS) er to organisationer, der arbejder tæt sammen og tilsammen søger at organisere og støtte de foreninger og miljøer, hvor man dyrker dansk folkedans og spillemandsmusik.

Når disse to organisationer føler sig stærkt bekymrede ved forslaget om en national kulturkanon skyldes det, at de på den ene side føler sig som forvaltere af en vigtig og meget værdifuld del af dansk kulturarv, på den anden side har meget svært ved at se denne kulturarvs placering i kanon-forslaget, således som det er fremlagt i kulturministeriets pressemeddelelse af 9. december 2004. Her er nemlig peget på 7 eksklusivt finkulturelle områder.

Det synes ikke at ligge i forslaget, at kanonen - således som det er sket med den litterære kanon - skal blive til pensumkrav i skolen? Ifølge statsministerens udtalelser (citeret i Politiken 15-12-04) er det processen frem mod etableringen af en kanon, diskussionen blandt indsigtfulde mennesker, der er det vigtigste. Men hensigten er jo i hvert fald, at der skal sættes lys på nogle bestemte danske kulturværdier. Problemet er bare, at koncentrerer man alt lys på et lille felt - så kommer resten af landskabet til at henligge i halvmørke for den blændede tilskuer.

Det er ikke svært at forestille sig, at forslaget vil flytte politisk bevågenhed og de økonomiske støttemuligheder. Pressemeddelelsen udsender jo således direkte et politisk signal om, hvad det er ønskeligt, at private fonde støtter.

Hvad er det så for en kulturarv som forvaltes af DF og DFS. Sagen er, at Danmark takket være et stort indsamlingsarbejde i begyndelsen af 1900-tallet har en helt unik skat af nedskrifter af det gamle bondesamfunds danse. Nedskrifterne er bearbejdede og udgivne, så der findes et meget stort repertoire af lettilgængelige dansebeskrivelser. Intet andet europæisk land har noget tilsvarende.

Det særlige er endvidere, at disse nedskrifter - og dansene - er i levende brug. Dansene er ganske vist flyttet fra bondesamfundets fester over i en foreningskultur, men de beviser fortsat deres livskraft og iboende værdi: At danse folkedans er ikke museumsarbejde, men umiddelbar livsglæde i et muntert fællesskab, at danse folkedans giver både fysisk udfoldelse og mental sundhed.

Det kunne tilføjes, at der uden om nedskriften stadig findes en levende traditionsoverlevering, først og fremmest på Fanø, men eksempelvis også i Himmerland og Thy.

Danske Folkedansere beskæftiger sig desuden med de gamle folkedragter. På dette område udføres en stor, frivilligt udforsknings- og uddannelsesindsats, der betyder øget viden om og bevarelse i praktisk brug af et gammelt kvindehåndværk: det gælder snitmønstre, syteknikker, de mange typer af broderier etc. Det er et arbejde, som intet museum har ressourcer til at udføre. Det kan tilføjes, at den danske dragtsynings-uddannelse er unik og tiltrækker mange kursister fra udlandet - specielt fra Norge.

Hvad spillemandsmusikken angår, findes der bevaret et stort antal nodebøger helt tilbage til 1700-tallet, og der foregår i disse år løbende en spændende udgivelsesvirksomhed.

Men netop musikområdet viser næsten eksemplarisk betydningen af etableringen af en enkelt institution. Folkemusikkonservatoriet i Odense har skabt et eksplosivt løft for spillemandsmusikken. Der nærmest myldrer nye spændende talenter frem i disse år, fulde af kærlighed til den musikalske tradition og ider til fornøjelse. Det

har blandt andet bevirket, at dansk folkemusik netop nu er på vej ud i den store verden: Der har i Folkemusikkens Fællessekretariats regi været arrangeret velbesøgte receptioner i New York og flere udsolgte koncerter, og danske folkemusikgrupper har turneret i USA og Canada. Duoen Haugaard & Høirup, kåret til årets danske folkartister, giver eksempelvis netop nu koncerter i Japan og til januar i Skotland.

Omvendt må vi desværre konstatere, at der i de nyeste tiltag på danseområdet: Dansens Hus og et valgfag i ungdomsuddannelserne ikke er blevet synlig plads til den nationale dansetradition.

Det fører for vidt her i detaljer at beskrive det arbejde, som de to organisationer udfører for at bevare den danske danse- og musiktradition i levende brug. Det omfatter f.eks. udgivelse af et medlemsblad, uddannelse af instruktører og spillemænd, kurser og efteruddannelse, et årligt landsstævne, børne- og ungdomsarbejde og ældredans, støtte til forskning og udgivelsesvirksomhed.

Der foregår i vore organisationer en spændende diskussion om, hvordan man kan forny traditionen og de rammer, den dyrkes i, så den kan finde varig plads også i det 21. århundredes fritidsliv: Der arbejdes således med at udvikle en danseelite, blandt andet gennem afholdelse af DM i folkedans, med at finde andre rammer end den ugentlige foreningsaften, med at ændre på organisationsstrukturen, så den passer ind i den kommende regionsopdeling, osv.

Det skal ikke skjules, at alt dette arbejde foregår økonomisk set op ad bakke og i modvind.

Det er formodentlig umuligt entydigt at udpege, hvor de nationale, kulturelle værdier, som vores demokratiske samfund bygger på, egentlig er skabt. Men der er næppe tvivl om, at den brede folkelige kultur, blandt andet med afsæt i højskolebevægelsen, har spillet en stor og afgørende rolle.

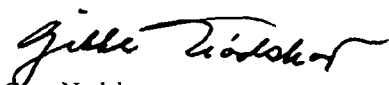
Det er en kultur, der modsat finkulturens passive, individuelle konsum, bygger på høj deltager-aktivitet udfoldet i stabile, oftest foreningsbaserede fællesskaber. Det er f.eks. aftenskoler og husholdningsforeninger, menighedsarbejde og amatørteater, gymnastikforeninger, pensionistforeninger og forsamlingshuse - og altså folkedanserforeninger. Denne kultur har dybe rødder i dansk bevidsthedsliv og er i disse år hårdt trængt.

Vi kunne derfor foreslå, at der blev iværksat et udredningsarbejde, hvor indsigtfulde mennesker kortlagde denne kultur og dens situation netop nu - og måske kom med forslag til, hvordan netop denne vigtige del af dansk kulturarv kunne videreføres.

Til et sådant udredningsarbejde mener vi, at vi ville kunne yde værdifulde bidrag.

For yderligere information om de to organisationer, formål og aktiviteter henvises til hjemmesiderne www.df.dk og www.spillemandskredsen.dk.

Med venlig hilsen

Gitte Nødskov
Formand for Landsforeningen Danske Folkedansere
Kingsvej 20, Frederiks, 7470 Karup J.
Tlf. 8666 2361
gitte.noedskov@tdcads1.dk

Dorthe Linde Jørgensen
Formand for Danske Folkedanseres Spillemandskreds
Pebermyntevej 1, 1.mf., 8800 Viborg
Tlf. 8662 3148
trut@mail.dk

Kopi til folketingets kulturudvalg